

Izhaja v Trstu vsako soboto opoldne.
Rokopisi se ne vračajo. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Uredništvo in upravnništvo ul. del Lavatoio št. 1, I.
Telefon 18-67.

NARODNI DELAVEC

Posamezne štev. se prodajajo po 6 stot.
Inserati se računajo na milimetre v širokosti na kolone, in sicer po 8 stot. za vsaki mm. Za več nego 10kratno objavo pa po dogovoru.
Naročnina za celo leto K 4.—; za pol in četrt leta razmerno.

Glasilo „Narodne delavske organizacije“ in „Zveze jugoslovanskih železničarjev“.

Narodna delavska organizacija

vabi na

JAVNI SHOD

ki se bo vršil v nedeljo dne 19. decembra ob 9 in pol uri dopoldne v »Gospodarskem društvu« (vdova Bole) v Rojanu.

Dnevni red: „Položaj zidarjev v Trstu. Kmetovalci in novo obdačenje vina.“

Vsakdanji kruh kako si ti drag.

Št. 24. „Časopisa Češkeho uředništva železničného“ objavlja članek, ki ga ponatiskujemo:

Dan za dnevom, ob vsaki priliki slišimo od vseh strani vedno se ponavljajočo in vsak dan glasnejšo tožbo o neznoznih draginji, ki je postala tako splošna in občutna, da mora biti sociologa strah pred bodočnostjo.

Zadnje čase je draginja stanovanj in draginja živil otežkočila človeka vreden obstoje pretežni večini ljudstva. Pridne gospodinje devetih desetih vseh družin napevajo svoje sile, da izjednačijo izdatke z dohodki, a ves trud ostane brezuspešen.

V zadnjih letih je cena živil in sploh vsakdanjih potrebščin silno poskočila; dohodki pretežne večine vseh slojev pa so ostali neizpremenjeni. In logična posledica te nerazmerne izpremembe je beda, moreča skrb za vsakdanji kruh, skromen in grenak.

Kaj čuda potem, če so se začeli vsi oglašati in tožiti o premajhnih dohodkih; kaj čuda, da je postalo uradnikom ekonomsko vprašanje tako pereče — kdo bi se čudil, če je začel uradniški proletarijat trkati na vrata svojega gospodarja?!

Uradnik je bil morda kdaj simbol slepe udanosti — hlapec, pokoren in tih. Ali tedaj so bili drugi časi, takrat je bil uradniški stan zavdanja vreden, kar se je tikalo njegovega gospodarskega stanja.

Danes pišemo drugo številko v našem, menda tako prosvetljenem veku. In danes hoče imeti uradnik stanu, časa in življenjskim razmeram primerno plačo. — Ako njegov gospodar od njega zahteva najlepšo dobo njegovega življenja, mnogo znanja,

požrtvovalnosti in dela. skratka: vse — potem imej tudi uradnik vsaj toliko za svoje delo, da bo mogel preživljati sebe in svoje.

A tega ne morejo videti merodajni faktorji. V uradniških organizacijah vidijo navadno le uporneže in nikdar zadovoljne sitneže. Da, sitni in nezadovoljni smo in zadovoljni ne bomo, dokler nam ne priznajo in ne ugodijo našim opravičenim zahtevam.

Na podlagi statistike cen, ki so jih nastavila tržaška konsumna društva za mesec december l. 1907 in mesec november 1909, bomo dokazali, kako rapidno se zvišujejo cene živil.

Pred nami ležita dva iskaza cen, in sicer za delavske in za srednje sloje. Navesti pa hočemo cene le najpotrebnejšim živilom.

Cene živeža za delavske sloje:

	1907.	1909.	razlika v ceni l kg
	K	K	K
Fižol	0.32	0.40	0.08
Moka bela št. 0	0.38	0.48	0.10
Moka koruzna	0.28	0.30	0.02
Sir	3.20	3.60	0.40
Slanina	1.76	2.—	0.24
Testenine	0.48	0.56	0.08
Sladkor	0.76	0.84	0.08

Cene živeža za srednje sloje:

	1908.	1908.	razlika v ceni l kg
	K	K	K
Maslo sirovo	3.—	3.20	0.20
Maslo kuhano	3.20	3.40	0.20
Fižol	0.32	0.44	0.12
Moka bela, fina	0.44	0.52	0.08
„ št. 0	0.40	0.48	0.08
„ koruzna boljša	0.28	0.32	0.04
Sir	3.60	4.—	0.40
Zdrob (Gries)	0.56	0.60	0.04
Leča	0.56	0.88	0.32
Testenine	0.72	0.76	0.04
Olje	1.16	1.40	0.24
Grah cel	0.36	0.40	0.04
„ izluščen	0.60	0.72	0.12
Riž I. vrste	0.60	0.68	0.08
„ II. vrste	0.52	0.56	0.04
„ III.	0.48	0.52	0.04
„ IV.	0.44	0.48	0.04
Milo	1.28	1.40	0.12
Mast naravna	1.80	2.04	0.24
Sladkor centrif.	0.80	0.82	0.02
„ kosih mehak,	0.82	0.86	0.04
„ v kosih trd	0.84	0.88	0.04
„ v zavojih	0.80	0.90	0.10
„ v moki	0.80	0.90	0.10
„ v prahu	0.80	0.84	0.04
Pivo plzensko 1/2 l	0.30	0.32	0.02

Le hipen pogled na te številke vzbujajo slehernemu res izredno neprijetne misli. Seveda onih 10 vinarjev, katere človek plačuje več za vsak kg moka, konec meseca iznaša le par kronic, a onih par vinarjev več za lečo, grah riž in testenine in za vse drugo že izdatno podraži vsakdanje kosilo! Tudi zvišane cene masla, slanine, fižola, sira, sladkorja, olja, masti itd. niso

nezatne. Spomnimo se še glavnega živila; kruha in mesa! Da, mesa si širši ljudski sloji komaj upajo privoščiti, — tako je drago!

In kje je najemnina za stanovanja? Res je, da uradnik dobiva stanarino, ki je edmerjena še po starem ključu, ko stanovanja niso bila tako draga! Kaj pa obleka, uniforma?!

In potem se še kdo čudi, če uradnik zabrede v dolgove! Gorje mu, komur se piše minus v njegovi vsakdanji bilanci, izgubljen je, nikoli več se ne bo rešil, pa če se še tako trudi. Njegova skrb je mnogo večja in težja nego naših ministrov, kadar hočejo — in to se jim redno posreči — zamašiti milijone in milijone v žrelo vojaškemu molohu!

Take so razmere, tako je naše življenje!

A kdo je temu kriv?

V prvi vrsti država sama s svojo napačno in zavrženo trgovinsko politiko. Izgleda vse skupaj tako kakor da vprizarja večne carinske vojne agrarcem v prid. A ti so tudi reveži, tudi nje tarejo zmerom večja bremena. Ker ves sistem je gnil, ves način gospodarstva z državnim imetjem je lahkomišljen in brezvesten. Vlada zvišuje železniške tarife, a nikar ne mislite, da imamo mi, njeni uslužbenci kako posebno korist od tega. Ogrornih dobičkov nismo deležni, za naše prošnje in opravičene zahteve nima ušes!

Tega, da plačujemo vsled splošnega podraženja živil težak del indirektnih davkov, ne pomisli kakor ji tudi ni mar, ali je naše življenje stanu in socialnemu stališču primerno. Kaj se briga za nas! Iznajdljiva pa je naša dobra mama glede novih davkov. Vžigalice bodo n. pr. dražje, petrolej monopolizira, mineralne vode in sodovico obdavči (steklenico sodovice za 10 vin!) projektiranih pa ima še mnogo drugih novih davčnih virov.

Dohodkov tedaj ne manjka državi. Morala bi jih le pametno vporabiti, sorazmerno razdeliti. Tudi primerne vile v roke, ne samo grab-lj!

Vladi ni neznan obupno stanje njenih uslužbencev. Stori pa ventar malo ali pa nič, da bi odpomogla neznoznim razmeram.

Pač — nekaj je pa res storila. Imenovala je ministerko komisijo, ki naj »študira« o vsem potrebnim!

To je ironija brez primera, to je že zasmehovanje bednega ljudstva!

H žalostnemu poglavju te prečudne komisije se še povrnemo.

Tovariši, Slovenci, podpirajte naš list!

nog podbradka. — Crna baršunasta krinka pokrivala joj samo nos i dio lica.

Izgledala je kao zagonetka kao „Rebus“.

— „Ja sam htjeo, da rješim tu „zagonetku. Htjeo sam, da budem jedan od onih sretnika, kojima će ljepa maska dozvoliti, da skinem crnu krinku sa dražestnog nosića.“

— Približih se joj i zamolih ju za ples. — Lagano kano vila spustila se u moje ruke, te kroz zvukove Straussovog valčika proljetih snjome dvoranom.

— Čuješ, rekoh joj — Tvoje krasne crne oči me začaravaju, (da Vam iskreno rečem, prijatelji, na polak sam već i za ljubljen bio) — da znaš, kako sam znatiželjao, tko si ti i kako drhčem pred tvojim pogledom, ti bi mi se smilovala i dozvolila riješiti zagonetku.

— Zagonetku? — Zagonetku — to jest tebe samu.

Oprosti, nerazumijem, što time hočeš, da kažeš!

„ ZVEZA „ JUGOSLOVANSKIH ŽELEZNIČARJEV.

Germanizacija pri c. kr. državni železnici v prosti luki. Članek pod tem naslovom je zadel v sršenovo gnezdo, kajti prizadeti gospodje, ki se čutijo krive, so začeli takoj zasledovati in povpraševati, kdo je dal članek v list. Akoravno ni bil imenovan nihče z imenom, jih je vendar dobil nekdo po prstih. Pa onega nismo imeli v mislih. Nič ne škoduje, kajti tako nedolžen tudi ni. Žal nam je le, da so ga zamenjali z debeluharjem, ki ne nosi sicer prav lepega, vendar pa slovensko ime, ki hoče biti po vsej sili pristen Nemeč, zraven pa še zagrizen, da bi najrajše vtupil vse Slovence v žlici vode.

Priporočamo jim, naj si izprašujejo svojo vest in delajo počasi pokoro, da ne bo prepozno.

Pa res! Biti hočete nekaka Sv. Trojica v prosti luki, ali časi so minuli, ko je ljudstvo še verovalo v take malike.

Mi poznamo v službi le službo in svoje dolžnosti; ako pa hočete vi od nas kaj družega, se pa pošteno motite.

Več prizadetih.

Razmere v Gorici. Da socijalno-demokratski agitatorji slavijo kot teroristi, o tem nam ni treba še na novo govoriti. Da pa je mednarodna socijalna demokracija grob Slovencev, je očitno in to se ne more zadosti ozigosati. Do skrajnosti podel mora biti slovenski socijalni demokrat, ki se u p a trditi, da je tudi on Slovenec. Slovenski socijalni demokratje niso nič družega, nego pokorni sluge zagrizenih Nemcev. In rdečica bi jih morala obiliti vselej, ko kdo zabavlja v njih navzočnosti črez Slovence. Da pa slovenski socijalni demokratje niso nič družega kakor navadni nemčur i v mednarodni suknji, to priča njih družitev z nacionalnimi Nemci. Tako vidimo na shodih v Gorici tajnika socijalno-demokratske organizacije železničarjev v Trstu, mednarodne sodruge Nemce in tudi-slovenske železničarje z ultranemškim postajenačelnikom iz Gorice v bratskem objemu, katerim asistira dr. Tuma.

Ali je potem čudo, da so sodrugi železničarji tako prosti v vseh svojih dejanjih, in so jim na razpolago celo službeni prostori v društvene namene? Tako se menda vadijo sodrugi v petju v nekem prostoru v kurilnici c. kr. železnice, kjer jim je menda na razpolago celo glasovir. To pa to. Prijetno pa je res pod okriljem postajenačelnika in načelnika kurilnice — Nemca.

Da bi si kaj tacega morda želeli Slovenci! Bog nas obvaruj pred željo take prostosti in takih pravic pri c. kr. državni železnici. Da se učijo nem-

— Htjeo bih, da budem jedan od onih sretnika — krasna „Španjolka“ — dozvoli mi, da te kako zovem, jer mi je nepoznato tvoje ljepo ime.

— Anastazija.

— Anastazija?

— Da.

— Dakle, drago Anastazijo, zvati ću te tako, premda sam siguran, da tako divna žena nemože biti Anastazija. — („Anastazija“ dobaci mi jedan lukavi pogled, a meni se u isti mah pričini, da me hoće „nasanjati“, no u ostalom i „nasanjkan“ sam bio.)

— Budimo kratki draga Anastazio, jednom rječju, ja želim, da otkrijem zagonetku, da skinem krinku sa tvoga dražestnoga nosića.

— Sa moga dražestnog nosića.

— Da.

— No, dražestnog, da se možda nevaraš.

(Sljedit će.)

PODLISTEK.

N o s.

Pripovjeda Tumin.

Kroz prozor kavane „Alla Stella Polare“ opazili smo prijatelja Ettore, gdje sjedi kod stola zamišljen i tmuran. — Podbočio je glavu rukom, a pogled je bacio kroz prozor na razsvetljenu ulicu. Proždriro je svojim očima prolaznike i tražio je očima nekoga izmed svjeta, koji se je valjao poput vala ulicama.

Ettore, pa biti zamišljen, pa biti žalostan, to nas je začudilo, jer nitko izmed nas, prijatelja, nije nikada vidio žalostnog Ettore.

— Podjimo u kavanu, — reče prijatelj Vittorio, — da ga upitamo što mu je, da ga razveselimo.

— Podjismo.

— Zdravo Ettore!

— Zdravo!
— Kakve su tuge Tebe snašle prijatelju, da si povjesio svoju glavu kano, da su ti propale ladje, lice ti je kiselo poput krastavca, a izgledaš kao prokislja duša pred rajskim vratima.

— Zaljubio sam se.
— Šta zaljubio si se?

Bez riječi sjedosno k stolu.
Ettore se zaljubio, taj Ettore, koji je bio po sudu svih napuljskih ljepotica neodoljiv pa taj Ettore, da se je zaljubio.

— Čuj Ettore, ili nas izrugavaš, ili misliš time, da nas pecneš ranjenike na srdu?

— Ne! Slušajte pričat ću Vam.

— Jučer podjoh u kazalište na „cavalchinu“, vrtio sam se medju maskama amo i tamo, plesao sam, šalio se i u opće ugodno zabavljaio.

— U oko mi pade jedna „Španjolka“ vatrenih crnih očiju, krasnih usama i div-

ških pesmic, je samo ob sebi umevno, ker pomemčevanje je prva točka mednarodnega programa, ker Slovan mora poginiti. Da bi morda peli slovenske pesmi, tega misliti nam še na misel ne pride. Seveda so mednarodni sodrugi železničarji pod okriljem nemških predstojnikov in drugih manjših polbogov tudi prosti v svojem terorizmu in se usajejo nad člani „Zveze jugoslovanskih železničarjev“ s tem, da jih preganjajo in šikanirajo. Tako se odlikuje menda neki Portner, vodja voznih snazilcev, in ta se je spravil prav pošteno na nekega delavca Slovenca, ker ni hotel pristopiti slavni „Internacionali“ in je rajše postal član „Zveze jugoslovanskih železničarjev“.

Predno je vstopil v Z. J. Ž. in je imel Portner še upanje, da ga pridobi za sodruge, je bilo vse prav in dobro, zdaj ga pa menda črni, češ, da je dotični delavec len. Znamo, da je to internacionalna lastnost, pobijati člane kake druge organizacije tako dolgo, da obupava. Ali to mora nehati!

Pozivljamo c. kr. ravnateljstvo državnih železnic, da stopi s sodrugom malo na prste, kajti v službi mora imeti vsak mir! Sram naj bo „sodruge“, ki tako čudno razumejo stanovsko tovarštvost.

Slovenski železničarji, tukaj imate lep vzgled, kako daleč smo prišli pod slavno „internacionalo“. Pregarja Slovenca, ker noče postati narodni izdajica, preganja ga, s pomočjo „mednarodnih“ slovenskih železničarjev. Sram naj jih bo v dno duše!

Mi nimamo nič proti temu, ako socialno demokratični Portner razdeljuje na kolodvoru internacionalno glasilo, tudi proti temu ne, ako kujejo črne baklepe proti „Zvezi jugoslovanskih železničarjev“ in njenim članom, samo prav ponižno bi vprašali, ali lahko uživamo, tudi mi vse take pravice, ali se moramo dati terorizirati pod nemškim strankarstvom še nadalje, kot slovenski železničarji na naši domači grudi?

Ako se dotaknemo še dejstva, da se nabira celo med službo od gotovih agitatorjev prispevke za „Schulvereinsko šolo“, torej za pomemčevalnico Slovencev, mislimo, da bolj razcvitajočega prostora za nemško-narodno in mednarodnonemško propagando vendar ni najti nikjer, kakor je to ravno kolodvor c. kr. državne železnice v Gorici. Prosimo zdaj slavno ravnateljstvo c. kr. državnih železnic v Trstu in g. Wieserja načelnika postaje c. kr. drž. železnice v Gorici, enakih pravic za kak društveni prostor in da bi tudi mi smeli nabirati za našo Čiril-Methodovo šolsko družbo, ker je res najlepša prilika takrat, kadar uslužbenci dobijo svoje plačilo. Upamo, da nas slav. c. kr. ravnateljstvo in postajenačelnik Wieser zaslišata, ker se bomo sicer bali, posluževati se na lastni svoji zemlji v saj tistih pravic kakor Nemci in mednarodni sluge.

Razmere premogarjev v Gorici. Vsak ve, da premogarji pri svojem delu niso zavidanja vredni, da pa te reveže za skromno plačo naravnost mučijo, to tudi ni nobena tajnost, le ravnateljstvo noče nič videti. Partija šteje 9 mož. dela po dnevu 11 ur, po noči pa celo 13 ur, plača se jim pa samo navadna dnevnišča, akoravno delajo čez normalni delavni čas. Kje je danes tako privatno podjetje, ki muči delavce za 2*80 K ali K 2*40 skoro 11 ur, ali celo ponoči, 13 ur?

Vsako drugo nedeljo, ko se menja partija, morajo delati 24 ur neprenehoma in v teh 24 urah naloži teh 9 mož na stroje 120 do 140 ton premoga. Ako tudi pripoznamo, da imajo drugi uslužbenci odgovorno in opasno službo, ki se jim pa dovoli po 12 urni službi 24 ur počitka, mora se pa tudi pripoznati, da premogar ni iz železa; privoščili bi vsakemu, da bi okusil vsaj za trenutek prijetnosti tega dela. Čeprav se dela 24 ur, ni po noči niti pol ure počitka, naj bo dež ali burja, biti morajo delavci zmerom zunaj. Neko barako stavi sicer železnica premogarjem na razpolago, ki je podobna bolj kakemu hlevu kakor človeškemu zavetišču. Da nimamo dežnih sukenj, je samoobsebi umevno. Vse to trpljenje pa za borno plačo K 2*40—2*80. (Prip. ured. Storititi hočemo potrebne korake).

Legitimacije dijakov in mesečni vozni listki za dijake. Ravnateljstvo c. kr. državnih železnic v Trstu objavlja, da so legitimacije šolarjev in mesečni vozni listki za šolarje veljavni ne samo ob delavnikih, ampak tudi ob praznikih.

Članom Z. J. Ž. Razširjajte naš list, da se poučijo tudi drugi o naši železničarski organizaciji in pristopijo kot člani

„Zvezi jugoslovanskih železničarjev“. Čitajte jim pravila! Nabirajte člane, vsak naj pridobi še enega! Pišite po prigrasnice!

Kdor ne dobiva redno lista, naj nam naznani natančni naslov in dostavi zadnjo pošto.

— Vse tovariše iz proste luke nujno vabimo na sestanek, ki bo **danes, 18. v** prostorih N. D. O., da slišijo poročilo o vspehih dosedanjenega gibanja v prosti luki in pa o tozadevni izjavi g. namestnika. — Pridite vsi!

Življenska varnost železniških uslužbencev.

Ko bi imeli pred seboj statistiko vseh nesreč na železnicah, ko bi mogli naštetih njihove žrtve v številkah, bi se ustrašili rezultata teh preiskovanj. Obenem bi pa spoznali, bi se prepričali, kako težaven poklic in nevarno službo imajo železničarji.

Razun v rudnikih se ne zgodi nikjer toliko nesreč ko na železnicah. Zato je resničen pregovoror ki pravi, da stopi železniški uslužbenec z eno nogo v grobu, z drugo pa v ječi. Kajti železničar ni nikdar in nikjer varen svojega življenja. Ko gre v službo se mora zavedati velike odgovornosti, ki jo prevzema, ni pa gotov, ali se bo še vrnil domu živ in zdrav.

Ta zavet, ta negotovost in ta večni strah, — kaj mislite, da je to prijetno? Ali si morete predstavljati velike požrtvovalnosti in poguma železniških uslužbencev? —

Uboga železniška para ima res svoj kruh, a ne vprašajte, kako tekne, kako grenak je. Kdor se je količkaj zanimal za železničarska gibanja, ta ve, da so zmerom nastajale razne pasivne resistance, da so bili vsi štrajki le skrajno sredstvo v boju z neumljenim državnim kapitalizmom. Pa naj še tako vpijejo, da so železnice pasivne, tega ne moremo verjeti. Pač, mogoče je, da na papirju izkažejo toliko in toliko deficita. Toda ta je na papirju. Vse številke pa vendar izvirajo iz sebe samih, vse postavke so same prevknjižbe, ki se končno izjednačijo same s seboj. Če je kak deficit, so tega zakrivile železniške uprave same, ker z lopato razmetujejo denar, kako bi bilo to mogoče, če bi denarja res ne bilo.

Zato mislimo in smo pripricani, da so vsa taka in taka jadikovanja le pretveza in dobro došel izgovor, kakor bi bilo treba sanirati neznosne življenske razmere železniških uslužbencev.

Dejstvo je, da so rodile različne bilance potrebo varčnosti, a samo tam, kjer se ta dotika krvavo zasluženega kruha železniškega trpina.

Železniška uprava varčuje tudi v različnih varnostnih napravah. Marsikaj je opustila ali preustrojila, mnogo poslabšala, kar vse je bilo morda prej vsaj kolikor-toliko v korist železničarjev.

Zato se ne smemo in ne moremo čuditi, če so postale v zadnjem času nesreče na železnicah tako pogoste. V prejšnjih letih smo bili tega navajeni le pri privatnih železnicah, ki jih izmozgujejo in iztiskajo velekapitalisti. A zdaj je menda tudi uprava državnih železnic začela posnemati dobičkonosen vzgled brezvestnih kapitalistov.

Kjer le more namreč, pa prikajša uslužbencem, če le more, kaj odščipne od že tako skromnega zaslužka zbezanega in obupanega železničarja. In res! Kako se more človek z veseljem in vnmemo posvetiti železniški službi, če pa vidi, da bo imel za vse bridko in hudo ki ga čaka, težko in bridko življenje — in kako bi mu ne upadel pogum, ko črti in je prepričan, da se uprava niti najmanj resno ne briga za njegovo telesno varnost.

(Pride še.)

Rojančani in meščani!
Zahajajte v II. skladišče konsumne zadruga članov N. D. O.
(ulica Miramar.)

Okoličani, kmetovalci!

Neznosni položaj današnjega kmetijstva čutite tudi Vi na lastni koži. Letine niso več take, da bi mogel kdo izmed Vas reči, da Vam ni treba iskati drugod zaslužka ter da lahko preživlja sebe in svojo rodbino s svojim posestvom, odnosno z dohodki, ki jih dobiva iz istega. — Navezani ste na zaslužek izven svojega posestva. Hočeš — nočeš prisiljeni ste vstopiti v vrste onih slojev, ki živijo od vsakdanjega zaslužka, med delavce-proletarce. — Kakor hitro ste to storili, ste tudi Vi delavci, ste tudi Vi proletarci in računati morate tudi Vi z razmerami, s katerimi računajo delavci sami. Njih razmere so tužne. Kapitalizem tlači ves proletarijat tako silno, da je vsakemu posamezniku nemožno, zboljšati si položaj. Proti združenemu kapitalu je treba združenega odpora in tak odpor nam je mogoč le tedaj, ako se vse tlačeno delavstvo združi v močno falango ter z združenimi močmi odbija vse krivične napade kapitalizma na najsvetejše pravice delavca. Le združenim nam bo mogoče uspešno delovati, le solidarnost nas vseh bo privedla do boljših razmer, do boljše bodočnosti.

Okoličani! tudi Vi ste delavci, tudi Vas tlači, vkljub temu, da imate morda kak seženj zemlje, ona mora, ki tlači nas delavce — prostake. Ta mora je brezobzirnost in egoizem onih visokih gospodov, ki žive na naših in Vaših žuljih, gospodov, ki ne vprašajo, kakšne potrebe in težave ima delavec njegov rednik, marveč skrbe le zase, da le morejo razkošnje živeti.

Sedanji sistem je neznosen. Vladajoče rasmere so nas prisilile v to, da se združimo v močno organizacijo. Nismo pa pri tem pozabili na svoj rod, nismo zatajili svoje matere in njenega jezika, marveč udružili smo se v »Narodni delavski organizaciji«, koje naloga je varovati pred krivicami delavstvo sploh, a vsacega organiziranega še posebej.

Okoličani! tudi Vi ste tedaj delavci, tudi Vam je potrebna sloga in skupen nastop. Podajte nam torej roke, bodite nam bratje v delu, stopite tudi Vi v našo sredo — v našo krepko N. D. O.

Jutri vsi v slov. gledališče!

DOMAČE VESTI.

Na Proseku se vrši v nedeljo, dne 19. t. m. ob 3.30 popoldne sestanek N. D. O. v prostorih „Gospodarskega društva“ na Proseku. Isti velja za Prosek in Kontovelj.

V torek ob 7. uri zvečer SHOD „Lloydovega arsenala“. — Dnevni red: „Poročilo odposlancev glede premestitve Lloydovega arsenala.“

Predavanje. G. Tomislav Cividini predava v konsumnem društvu pri Sv. Jakobu. dne 23. t. m. o socialnem zavarovanju.

Smrtna kosa nam je zopet ugrabila mlado življenje izmed vrst N. D. O., Vinkota Zabrič starega 25 let, pridnega in narodnega mladeniča, kovača tehničnega zavoda. Dne 4. t. m. šel je na obisk v svoj rojstni kraj Šepulje pri Sežani — in se ni več vrnil. V nedeljo 12. t. m. je za večno zaspal. Počivaj v miru! Žaljuoči materi, bratom in sestri, naše najiskrenejše sožalje!

Ustanovni občni zbor podružnice N. D. O. v Kanalu. Diskusija med dr. J. Mandičem in dr. H. Tumo. Minula nedelja je bila za N. D. O. zares intere-

santna. Pred naravnost ogromnim številom delavcev in kmetovalcev, se je vršil vstanovni občni zbor podružnice N. D. O. v Kanalu. Pred začetkom shoda je pristopil dr. Henrik Tuma, ki je izjavil, da sprejme rokovico, ki mu jo je vrgel tov. dr. Jos. Mandič v zadnji številki „Narodnega Delavca“. Najprej se je vršil vstanovni občni zbor. Tov. predsednik pripravljalnega odbora je pozdravil navzoče in podal besedo tov. dr. J. Mandiču. Dr. Mandič je razpravjal o potrebi organizacije za delavski in kmetijski stan in pozivljaval vse prisotne, naj pristopijo k novi podružnici, katera bo skupno s podružnico „Zveze jugoslovanskih železničarjev“ delala na gospodarsko povzdigo domačega prebivalstva. Pri volitvah je bil na predlog tov. Valesa izvoljen predsednikom načelnik pripravljalnega odbora enoglasno. — Ta le je v primerni zahvali pripravljalnemu odboru in pozdravu novoizvoljenemu odboru zaključil ta zares lepi shod. Vdeležilo se ga je gotovo najmanj 150 domačinov.

Po končanem shodu so se vsi domačini s tov. dr. J. Mandičem, Peganom in Bufonom iz Trsta na čelu, podali v dvorano gostilne „Žega“, kje je dr. H. Tuma napovedal svoj volilni shod. Naenkrat je bila dvorana natlačeno polna. Dr. H. Tuma je povzel besedo in je držal čez 1 uro trajajoč govor. Baval se je s političnimi razmerami v Gorški deželi, z obstoječimi strankami in predstoječimi volitvami v gorški deželni zbor in je pozivljaval na glasovanje za socialno demokratično stranko. Namenil je več opazek tudi N. D. O. Tako je izjavil, da socialno-demokratična stranka nasprotuje N. D. O., ker vidi v njej tvorbo, ki ruši disciplino in solidarnost med delavstvom. Ker ni z nami jo smatramo mi, socialni demokratje, kot našim težnjam nasprotno organizacijo, katere se poslužuje liberalna stranka v svrhu ohranitve svoje moči. Naglasil je, da je socialno-demokratični stranki bolj simpatična organizacija krščansko-socialnega delavstva, kajti le ta sloni, po najnovejši izjavi dr. Kreka, na stališču razrednega boja, dočim se N. D. O., po večkratnih izjavah dra. Mandiča, temu dosledno izogiba.

Proti dr. Tumi je nastopil tov. dr. J. Mandič. Priznal je predvsem, da je dr. Tuma govoril zelo stvarno, za to obljublja, da bo tudi on vseskozi stvaren. Noče reagirati na kritiko o gorških političnih razmerah, ker v to ni on poklican. Omajiti se hoče le na kritiko na naslov N. D. O. „Dr. Tuma“, je vzniknil tov. dr. Mandič, je bil zelo programatičen in teoretičen. To je že prva napaka. Ravno sedanji politični in narodnostni moment je zelo neprimeren za teoretiziranje in eksperimentiranje. Narodnostni spori so se v Avstriji v zadnjem času razvili do pravih narodnostnih bojev, ki segajo v vse narodno, kulturno in gospodarsko življenje. To vidimo povsod v Avstriji, v Primorju in posebno v Trstu. Sami socialisti pa niso še danes med seboj edini o načinu, kako naj bi se rešilo razna narodnostna vprašanja! To nam dokazuje n. pr. preče vprašanje narodnostnih manjšin. Dočim eni priznavajo vsaki, tudi naj-neznatejši manjšini pravico do samostojnega življenja, hočejo drugi kar avtokratično vdušiti v kali vsako autohtono življenje israh. In ob takih razmerah, naj bi mi obesili na klin narodno vprašanje in se bavili — s teorijo? Ne, naše razmere nam nalagajo posebno nego narodnega momenta. Kadar se bo enkrat politični položaj korenito ispremenil, kadar bomo enkrat gospodari na svoji lastni zemlji, takrat bomo naprej razpravljali!

Na to je tov. dr. Mandič prešel k očitanju češ, da je N. D. O. v službi liberalno-napredne stranke. Protestiral je proti temu in pribil, da so si delavci sami osnovali N. D. O.

N. D. O. ne služi nobeni stranki, kakor sploh ni politična. A ker so njeni člani državljani, ki morajo izvrševati svoje volilne pravice in dolžnosti, se gotovo ne sme predbacivati N. D. O. če njeni člani glasujejo za one stranke, ki so jim naj bliže. Tov. dr. Mandič je slednič pobijal nedosledno postopanje socialne demokracije v Primorju in dokazal, da je edino pot, ki jo je N. D. O. ubrala, ona pot, ki obsedanjih razmerah dovede niže sloje do gospodarske in narodne osamosvojitve.

Zborovalci so burnim odobravanjem sprejeli izvajanja tov. dv. Mandiča. Na to je dr. Tuma repliciral. Priznal je, da je tov. dr. Mandič govoril logično in trezno. Priznal je tudi, da je res, da N. D. O. v socialnem pogledu pomenja napredek v kolikor je organizirala veliko delavcev, ki prej niso bili pristopni za organizatorično delo. Vendar se socialni demokratje morajo boriti proti N. D. O. Tekom teh izvajanj dr. Tuma so zborov-

valci nepretnoma delali razne mejklice, tako, da je dr. Tuma slednič bil prisiljen zaključiti shod.

Po shodu so se zborovalci zbrali v drugi gostilni, kjer so med splošnim navdušenjem govorili tov. dr. Mandić, Pegan, Vales in drugi.

Živili Kanalci!

Pevski zbor N. D. O. se ravnokar ustanavlja pod okriljem vesel. odseka N. D. O. Uvidevajoč potrebo po lastnem pevskem zboru ter živo zanimanje, ki vlada za to akcijo med člani N. D. O., upamo, da se čim prej ustanovi ta velepomembni zbor za vse naše delavstvo.

Kdor ima veselje, glas in voljo do petja naj se torej priglasi pismeno ali ustmeno v uradu N. D. O. in to čim prej, da se more sklicati sestanek pevskih moči in da se določijo ure in kraj za skupne vaje.

Veselični odsek N. D. O.

Južna železnica. Pred dnevi sem se peljal po južni železnici tja v zeleno Štajersko. Človek bi mislil, če se vozi po slovenskih tleh, da bo mogel s sprevodniki občevati v slovenskem jeziku. Ali pri južni železnici nočejo poznati slovenskih popotnikov. Dotični sprevodnik, kateremu je bil odkazan naš voz, ni znal ni besedice slovenski. Ko ga je vpraševal neki slovenski kmet, kje ima prestopiti, mu sprevodnik tega ni mogel pojasniti, marveč si je moral poiskati tolmača! Ali ni to škandal, da južna železnica na slovenska tla ne pošilja slovenskih sprevodnikov? Slovenskega jezika južna železnica noče poznati, ali slovenski groši ji prav dobro teknejo!

Zahvala. Podpisani odsek N. D. O. se tem potom najprisrčneje zahvaljuje vsem arovalcem, podpirateljem in tov. nabiralcem prispevkov za njihovo požrtvovalnost ob priliki prireditve „Miklavževega večera“, izraža toplo zahvalo blagor. gospej dr. Mandić-evi za mnogovrsten trud in tamburškemu zboru „Glasbenega društva „Trst“ za njihovo naklonjenost s sodelovanjem, ter prosi vse otročiče in njihove matere, da blagovole oprostijo, če se ni vršilo vse v takem redu, kakor je bilo pričakovati in naj blagohotno uvažujejo dejstvo, da niti sami nismo pričakovali tako ogromne udeležbe, kakoršnje nismo bili vajeni videti na sličnih prireditvah.

Končno pa si dovoljujemo s zadovoljstvom konstatirati dejstvo, da smo nabrali izvezmi par častnih izjem izključno vse prispevke le iz rok proletararca, obzaluemo pa, da se višji sloji niso odzvali naši plemeniti prošnji — za otroka slov. delavca. V splošnem pa nam je bil „Miklavžev večer“ v dragocen poduk, v krepko vpdobujajo in v siguren cilj za naše bodoče delovanje.

V Trstu, dne 12. grudna 1909.

G. Sirk. preds. F. Radešček, tajnik.

Kartelno vprašanje je danes za vsakega, ki se zanima za javno življenje, tako važno, da bi ne smelo biti nikogar, ki bi ne skušal pridobiti si temeljnega znanja o stremljenju velikega kapitala v tej smeri.

Evropski karteli so istovetni z ameriški trusti, katerih grozoviti učinek je nedavno temu pretresel vse evropsko gospodarstvo. Če se hoče prav pojmiti zdrava gospodarstvo, je neobhodno potrebno, da se spozna tendenco kartelnega gibanja, ki žuga zapreti ne-le malo obrt, temveč tudi malo in srednjo industrijo, ki je pri nas Slovincih še le v povojih. Prav zato, ker postaja kartelno vprašanje od dne do dne akutnejše, sklenila je splošna delavska zveza „V z a j e m n o s t“ v Ljubnu, da se priredi več predavanj, ki bodo obdelala to tvarino. Predaval bode g. Rudolf Šega, ki je temeljit poznavalec kartelne literature. O teku predavanj bodemo naše čitatelje obvestili.

„Silvestrov večer“ priredi, kakor vsako leto tudi letos, Veselični odsek N. D. O. skupno s pevskim društvom „Kolo“.

Sodeč po predpripravah in o splošnem znananju za ta tradicionalen večer izpadla bo ta družabna veselica kar najsijajneje. V jedni prihodnjih številkih prinesemo natančnejši program in druge podrobnosti, ki se tičejo nameravane prireditve.

Pozor Slovinci! Vsem našim c. či tatejem priporočamo v slučaju, da potrebujejo gotovih oblek za odrasle ali za dečke, gotovo belo blago, pleteno blago itd., da se služijo samo v slovenski trgovini g. V. Dobauschek, v ulici Giosue Carducci 11. Omenjena trvdka ima veliko izbiro vsakovrstnega blaga po najnižjih cenah in postrežba je najsolidnejša. Govori se slovenski in tudi uslužbenci so slovenske narodnosti.

Kongres švedskih strukovnih organizacija, obdržavao se je prošlog ponedeljka v Kopenhagenu. Iz izvještaja kongresa vriedno je istaći, da je fond za gradnju radničkih domova, što su ga organizacije osnovala godine 1906., pokazao se osobito koristnim. Iz ovog fonda potpomognute su 53 gradjevine; a na zaimove izdano je 149.620 kruna.

Kongres američkog saveza rada. Na 21. prošlog mjeseca zaključio je svoje vječajne u Torentu (Kanada) kongres američkih strukovnih organizacija (American Federation of Labor).

Kongres je prihvatio rezoluciju, kojom se „dosadanja taktika federacije ne smije žrtvovati“. Dalje je prihvaćena rezolucija, u kojoj se namjestuje borba za pravo bojkota bez obzira na odluke sudova.

Savez radnika Hrvata za Bosnu i Hercegovinu. — Predsjednik H. N. Z. („Hrvatska narodna zajednica, je hrvatsko političko društvo za Bosnu), Dr. N. Mandić, podpredsjednik M. Raguz i prvi tajnik i poslovodja Pavao Rubčić uložiti će prosvjed kod bosanske vlade radi nepravilno obavljenih izbora.

Ti su izbori imali biti provedeni po naročitoj naredbi bosanske vlade po čitavoj zemlji. Medjutim krivnjom vladinih organa isti su bili manjkavo provedeni u Sarajevu i Drventi.

Po dosele objavljenim izbornim rezultatima u većini kotara pobjedio je „Savez radnika Hrvata za Bosnu i Hercegovinu“.

Iz Pule.

Novi občinski porezi. — Neki dan iznesosmo interesantnu viest o uzornom redu na občini, gdje ne posjeduju niti inventara imovine pojedinih poreznih občina.

To najbolje karakterizira dosadašnje djelovanje liberalne klike na občini. Dosadanje uprave nijesu učinile baš ništa na korist mjesta. Imamo svu silu pitanja vitalnih, koja se ne dadu odgovoriti. Nema kazaljacije, manjka vode, dapače je ista i pokvarena, te godimice nas pohadja tifus, nema svjetla. Ni govora pako o kakvim socialnim uredbama.

Ako se pak što uradilo, to je škandal, tako imamo takozvana poduzeća občinska (vodovod, električnu centralu, gas, klaonice) nu ta mjesto, da donasaju občini koćini koristi, a gradjanstvu, da služe, te su ta u dezertnom stanju. Jer tu se nije pazilo na korist mjesta, već su se stvarale uredbe, da se namještajena stotine občinskih sluga i liberalnih prirepima.

I zbija jedino zašto se občina brine, to je za namještajena svojih ljudi. Tako imamo na stotine sluga i na stotine drugog osoblja, koje jede kruh, a da samo nezna zašto.

Dok se tu troši na stotine hiljada dotle gradjani, kojih je občina obteretila svakojakim daćama i nametima zaludu traže sv etla, vode, dapače i puteva.

Spomenut ćemo samo, da je občina god 1908. pobrala na samoj potrošarini (konsumnim porezima) K 250.000 osim toga pak imamo posebni porez na vino od 6 k po litru, koji je občini donio K 158.000. Prije devet godina občina je uvela t. zv.

Književne novosti:

GREGOR IO: **Poezije**, zv. IV. . . . . K 2-20
vezano „ 3-20
GOVEKAR: **„Dobra gospodinja“**,
gospodarska knjiga za naše mlade
gospodnje, vezano . . . . . „ 2-80
„Štiri ruske slike“, povesti . . . . . —60
BENEŠ: **„Brođskovski odvjetnik“** 1-50
Kip Gregorčiča . . . . . „ 4-—

Vsakovrstne mašne knjige po raznih cenah.

NOVOST! NOVOST
Nakiti za dvorane in vrte pri zabavah

v belo-modro-rudeših barvah, komad po 4 metre dolg stane po 40, 50, 60 in 80 vinarjev.

Vse te knjige, papir in potrebščine se dobivajo v

Slovenski knjigarni in papirnici Josip Gorenjec

TRST. — Ulica Valdirivo 40.

Podpisani naznanja sl. občinstvu, da je prevzel

pekarno in sladšćičarno

Campo Belvedere št. 2
kjer ima na razpolago trikrat na dan svež kruh in razne sladšćice, potice itd.

Udani Filip Trobec.

Gostilna društva Jadran

ul. Industria (za cerkvijo sv. Jakob) toči najboljša

vipavska in istrska vina

Gorka in mrzla jedila so vedno na razpolago, kakor tudi slovenski časopisi. — Najnovejše avtomatične orglje, katere svirajo izbrane slovenske komade.

Postrežba točna.

Cene zmerne.

Za dobrohotni obisk se priporoča Odbor krčmar društva „Jadran“ Vinko Kante.

KUPUJTE VSI Kolinsko kavino primes!

Ugodno kupovanje
40 metrov daljših docela porabnih ostan- kov, platno za pernice, zefir, oksford barvano blago, flanela, platno za srajce, vse samo za 18 K proti povzetju. V vsaki pošiljati je poleg tega še za dve boljši obleki blaga, če ne ugaja, vrnem denar.

A. Pinkava
tkalnica v Náchodě Vysokov Češka.

Člani „N. D. O.“! Pozor!
V trgovini jestvinami

ANTON ŽERJAL, v ulici BELVEDERE št. 3.

in v Filijalki A. ŽERJAL, v ul. Commerciale št. 18. dobite vsi K I. — blaga zaston ako nakupite za K 50.— blaga. Na zahtevo pošlje blago na dom.

Telefon št. 699. Telefon št. 699.

Pekarna in slašćičarna
Benedikt Šuban

TRST, - ulica dell'Istria št. 12. - TRST

je preskrbljena s kruhom lastnega izdelka ter veliko izbero vsakovrstne moke in mandorliata najboljše vrste. Svež kruh 3-krat na dan.

Postrežba na dom

—:— Pekarna i sladšćičarna —:—
Josip Pahor - Trst

ulica Madonnina št. 39.

ima na razpolago slav. občinstva 3-krat na dan svež kruh lastnega izdelka, vsakovrstno moko, raznovrstne sladšćice in izdeluje najboljše bišćote. — Sprejema naročila za torte, pince, potice itd., ter postreže na dom. Telefon št. 1190.

Tovariši N. D. O.

Veliko zalogo klobukov, dežnikov, kravat, nogovic itd.
je odprl naš rojak

K. CWENKEL
TRST, CORSO ŠT. 32

Ker je to edina slovenska trgovina te stroke, priporočamo jo Vam v obisk. — Svoji k svojim!

Podpisani priporoča sl. občinstvu in članom „N. D. O.“ svojo

Pekarno, sladšćičarno in tov. bišćotov
v ulici del Belvedere št. 57.

kjer ima na razpolago

vedno svež kruh

raznovrstne sladšćice in najfinejše likerje.

Sprejema tudi naročila za torte, potice, pince itd.

Udani

LOVRENC REBULA.

Na novo urejena

: Pekarna Karol Trošt :

TRST, - Campo S. Giacomo št. 20. - TRST
(nasproti cerkve sv. Jakoba)

ima na razpolago vedno svež kruh, vsakovrstne sladšćice, čokolado itd., kakor tudi najfinejše likerje.

Zaloga likerjev v sodćekih in butiljkah

Jakob Perhac

TRST — Via delle Acque — TRST

Veliki izbor vsakovrstnih najfinejših in starih vin v buteljkah. Postrežba točna. Cene zmerne.

Se priporoča svojim rojakom za naročbe bodisi na debelo ali na drobno za razne slavnosti, poroke, krste, družinska pogošćenja itd. Za poletni čas se priporoča malinovec in tamarindo.

Pekarna

Valentin Kukanja
vogal ul. Molin a Vento in Gastaldi
ima na razpolago

— vedno svež kruh —
in vsakovrstne sladšćice.

Podpisani priporoča sl. občinstvu svojo

dobroznano žganjarno

v ulici Miramar 1, nasproti kolodvora južne železnice, kjer toči najpristnejši krajski brinjevec, vipavski tropinovec in prve vrste slivovec itd. Ima na razpolago tudi razne sirupe in druge likerje.

Ferdinand Pečenko.

Josip Stolf mizarski mojster, TRST, ulica Belvedere št. 8. izdeluje vsakovrstna mizarska dela

AUSTRO-AMERIKANA - TRST

Redna brzoplovba mej Trstom, Italijo, Grško, Severno in Južno Ameriko.

Prvi odhodi iz Trsta:

1. januarja parnik „Laura“ Novi-York via Patrasso-Palermo.

23. decembra parnik „Francesca“ v Buenos-Aires via Almeria-Las Palmas.

Veliki transatlantski parniki z dvojnimi vijakom, preskrbljeni za obširnimi in luksoznimi inštalacijami, za potnike I. in II. razreda. — Marconijev brzojav.

Za informacije se je oglašiti pri ravnateljstvu v Trstu, ulica Molin Ploccolo št. 2. ali pa h kateremu si boði agentu ali korespondentu družbe.

Konsumna zadruga N. D. O.

Prodajalne: ulica Bosco 17.

II. ul. Miramare

:: Telefon: šte. 23-21. ::

III. v Škednju.

Čisti dobiček tega Vašega prvega go-
spodarskega podjetja je namenjen le
Vam in Vaši sveti stvari!

„soldo pigioni“ za koji se je reklo da će trajati samo tri godine i da će se s njime urediti putevi i provesti kanalizacija, voda i svetlo. Taj porez postoji još dan danas. a od svih občanja ništ. Već se sve potrošilo u tutanj. Same pak god. 1908. znamo je taj porez K 125.000.

I uza sve te poreze ne može se dalje toliko opievano „sjajno“ financijsko stanje občine po njezinom organu „Giornaleto“, pretvorilo se je nenadano u slabo stanje, a kako se govora i kako je pokazala zadnja sjednica občinskog upravnog vieća to stanje je *arbitrarno*.

Dakle veselite se vi gradjani, porezi što ih do danas plaćate ne dostaju, već ćete morati novih doprinosati. Vode, svetla, puteva škola, t ga svega Vam ne dadu, ali tražiti će od Vas zato *novih poreza*.

Da će pak ti porezi tištiti u prvom redu radništvo o tome ne treba ni spomenuti. I zato mi već danas izjavljujemo u ime narodnog radništva, da ćemo povesti *najoštriju borbu protiv uvajdanju svakog novog poreza*, jer znamo u napried, da će i ti izginuti bez koristi radništva.

Dosadašnji način gospodarenja daje nam na to pravo, za to već danas pozivamo narodno radništvo: **Na noge!**

Zaključak skupštine narodnog radništva protiv skupce živeža i pomanjkanje stanova pred gradskim upravnim odborom. — U sjednici od petka 10. t. mj. prikazao je zastupnik dr. T. Zucco upravnom vieću resoluciju prihvaćenu na skupštini 28./XI. protiv skupce živeža i pomanjkanja stanova, te ju je tople zagovarao.

Netom je to čuo zastupnik socialista Tuntar zatražio je i on rieč, da preporuča resoluciju socialističke skupštine, nu gle malheure-ta nije predležala. Načelnik Varetton je obećao, da će obe uzeti u obzir.

I još će socialisti reći, da su oni jedini *pravi branitelji* i zastupnici radničkih interesa.

Ovaj događaj najbolje opravdava našu tvrdnju, da njima do interesa radničkih n je ni najmanje stalo, već jedino do varanja radništva i stranačkog profila, osobito sada pred izborim.

„Sudrug“ Jelčić medju radnicima kod „Bauamta“. — Pripoviedaju nam radnici, koji rade kod „Bau“, da se u zadnje doba puno vidjeva obilaziti radnike pri gradnjama mornarice „sudruga“ Jelčića bivšeg kandidata jugoslavenskih socialista kod izbora V. kurije.

Mi ne znamo, što tamo ima tražiti Jelčić, koji je u službi občine, i kako je

njemu tamo dozvoljen pristup. S akako upozoravamo naše radnike, da budno paze na njegove korake.

Odgovorni urednik: STEFAN KOS.
Lastnica in izdajateljica: NARODNA DELAVSKA ORGANIZACIJA v Trstu.
Tiska: TISKARNA „EDINOST“ v Trstu.

Dalmatinska gostilna (Trattoria dalmata)

TRST, ul. Coroneo 3, TRST

Prva zaloga Viškega in Omiškega vina
prve vrste in

Češko Budjeviško pivo.

Cene:

Vino Viško Opollo po st. 72 liter

„ črno Omiško „ „ 64 „

„ belo Jvandalec „ „ 80 „

Pivo Budjeviško „ „ 56 „

Domača kuhinja je vedno pripravljena z mrzlimi in gorkimi jedmi. Za zjutraj dunajske in kranjske klobase prve vrste.

Toplo se priporoča

ŠIME BAUS.

Slovani! Tovariši!

Dajam Vam naznanje, da sem odprl

**„ novo slovensko „
BRIVNICA**

v ulici del Bosco št. 1.

vogal Piazza Barriera vecchia

Toplo se priporočam slav. občinstvu za mnogobrojen obisk. Jamčim za čisto in dobro strožbo.

S spoštovanjem Miroslav Kovačič,
brivec.

Kje morate kupovati harmonike ???
Kje drugje nego v domači česki tovarni harmonik — — —

Josef Hlavaček

v Lounech (Češko)

Tam dobite najboljše, na mnogih razstavah odlikovane harmonike.

Specialiteta: s heligonovim basom

Pišite po cenik.

500 harmonik v zalogi.

Podpirajte domačo obrt, domače rokodelstvo. Ne nosite težko prisluženih noveev svojim narodnim, neprijateljem.

VELIKA IZBIRA

raznovrstnih oblek za moške, ženske in otroke.

Bohinec & Co.

Via delle Torri 2 - TRST - Via S. Lazzaro 17 (za cerkvijo sv. Antona nov.)

Za zimo lepe in dobre suknje, kožuhe itd.

Priznana nizke, stalne cene.

POZOR! Člani N. D. O. dobijo poseben popust.

„ Vsi Slovenci v slovensko trgovino! „

V. DOBAUSCHEK

TRST, ul. Giosuè Carducci 11 (prej ul. Torrente), TRST.

Za zmanjšati v kratkem času svojo sedanjo veliko zalogo blaga, odločil sem se

vse cene zelo znižati,

kar bo trajalo do 31. decembra tega leta, posebno pa za sledeče:

Obleke za moške in dečke, suknje: Paltò, Ulster, Raglan, jopice, zimske jopice (sacchettoni), telovnike, hlače, jopice, spodnje hlače, srajce, nogovice, rokovice, čepice itd.

Izgotavljajo se moške obleke po meri od K 28—80 in z dostavljenega lastnega blaga t. j. samo delo K 16, 18 in 20. **Lasna krojačnica.**

Darilo dobi

vsak, kdor kupi blaga za znesek kron 10.— in pri večjem nakupu dobi se za vsakih kron 10.— jedno darilo in to samo do 31. decembra t. l.

Govori se slovensko.

Novo pogrebno podjetje

se je preselilo v Corso št. 49. (vogal Trg Goldoni).

Zaloga oprave ulica Massimo D'Azeglio št. 18.

Priraja pogrebe od najprostejše do najelegantnejše

vrste v odprti, kakor tudi v s kristalom zaprtih vozovih.

Ima bogato zalogo vseh potrebščin za mrliče, kakor: kovinaste in lepo okrašene lesene rakve: čevlje, vence in umetnih cvetlic, kovine, porcelana in perli.

Bogata zaloga: VOŠČENE SVEČE. Cene nizke, da se ni bati konkurence.

Za slučaj potrebe se uljudno priporočajo

Telefon št. 1402

HENRICH STIBELJ in drugi.

Zaloga obuvala in čevljarski mojster

JOSIP STANTIČ

Zalagatelj e. kr. redarstvene straže, e. kr. glavnega carinskega urada in skladišč. e. kr. priv. Lloyd. orož. e. kr. finančne straže v Trstu, Kopru in Pulju.

TRST. — Ul. Rpsario st. 2. — TRST.

priporoča svojo bogato zalogo raznovrstnega obuvala za gospode, gospe in otroke.

Prodaja najboljšo voščilo (biks) C. in M.

Velika izbira Galosch

— Cene nizke. —

— Postrežba točna. —

Filip Ivanišević

: zaloga dalmatinskega vina :

lastni pridelek v Jesenicah pri Omišu

v ulici Valdirivo 17 (Telefon 1405)

v kateri prodaja na malo in veliko. — Nadalje priporoča slav. občinstvu svoje gostilne „All' Adria“ ul. Nuova št. 11 in „Al fratelli dalmati“ ulici Zudeeche št. 8 v katerih toči svoja vina I. vrst.

Podpisani priporoča sl. občinstvu svoji

pekarni in sladšičarni

v ulici CASERMA 17, in na TRGU CASERMA 4, kjer ima na razpolago vedno svež kruh, naj finejše slaščice, potice itd. ter razne likerje in vina v buteljkah.

Udani

Alojzij Gut.

Delniška glavnic:

K 10,000.000.

Telefon 19-95.

OSREDNJA BANKA

ČEŠKIH HRANILNIC

Vlog okoli:

K 100,000.000

Naslov za brz.: SPOROBAŃA.

Podružnica v Trstu — Piazza del Ponterosso 3.

4% vloge na knjižice.

MENJALNICA. — BANČNO TRGOVANJE VSEH VRST. — Centrala denarnih

zavodov avstro-ogrskih. — Izdaja sirotinsko-varne 4% bančne obligacije.

Premijene vloge

4 3/4 %

— JADRANSKA BANKA v TRSTU —

Via della Cassa di Risparmio št. 5 (lastno poslopje).

KUJUJE IN PRODAJA

VREDNOSTNE PAPIRJE (RENTE, OBLIGACIJE, ZASTAVNA PISMA, PRIJORITETE, DELNICE, SREČKE i. t. d.)

— VALUTE IN DEVIZE —

PREDUJMI NA VREDNOSTNE PAPIRJE IN BLAGO LEŽEČE V JAVNIH SKLADIŠČIH.

Eskompt menic in inkaso, borzna naročila
SAFE-DEPOSITS

Promese k vsem zrebanjem. — Zavarovanje srečk.

Menjalnica

4 1/4 %

VLOGE NA KNJIŽICE.

— TEKOČI IN ŽIRO RAČUN —

VLOŽENI DENAR OBRESTUJE

SE OD DNE VLOGE DO DNE VDIGA. . . . .

STAVBNI KREDITI - KREDITI PROTI

DOKUMENTOM VKRANJA. — — —

Uradne ure: 9 — 12., 2-30 — 5.30. — Brzjavni: „JADRANSKA“ — Trst. — Telefon: 1463 in 973.